

УМЕСТО ПОГОВОРА

Кад душа говори

Жива реч на састанку неба и земље.

Двоумила сам се дуго да ли да вам ово пишем, јер знам да су ме у српском народу, династијски и партијски наручени историчари и писци, до те мере анатемисали, да сам се после смрти стидела што сам живела. Али, чух речи Свевишњег Господа, који ми рече:

„Уради то, још постоје Срби који те пореде са славним Српкињама – кнегињама Милицом и Љубицом. Напиши. Србија није земља неписмених, разумеће, а има и оних који знају за твоја добродарја отачеству.“

Прихватих, јер све што човек драговољно учини добра за друге људе и државу своју, и Богу је драго.

Мене грешницу, Драгињу, по рођењу Луњевица, благослови Господ да учиним неколико добрих дела, која ће Србију сврстати међу европејски развијене државе.

Мој осмогодишњи живот у француском Бијарицу, као дворске даме краљице Наталије, био је јако занимљив. Наталија је овде на обали Тасконског залива саградила дворац кога је по сину краљу Александру – Саши назвала вила „Сашино“. Као мање позната српска списатељица, у Бијарицу сам даноноћно радила да бих Французима и свету показала да Србија није више земља ратника, хајдука и јаука, није ни Београдски пашалук, ни славних Немањића царевина, већ је слободна и дична Краљевина. Толико сам о Србији причала, писала и преводила да су ме неки, међу којима и председник Жан Казимир Перије, назвали „амбасадорком српске лепоте и културе“, док се о краљици Наталији говорило да је „европ-

ска амбасадорка женске лепоте“. На књижевним вечерима, уметничким изложбама, баловима и другим јавним скуповима од Бијарица до Париза, трудиле смо се да Србију представимо у најбољем светлу. И увек се, код наших наступа, чула српска химна „Боже правде“, а потом песма „Што се боре мисли моје“, коју су и Французи певали...

Лета 1895. седела сам под амрелом испред виле „Сашино“ на обали бијаричке плаже, кад зачух запомагање утопљеника: „Упомоћ, упомоћ даavimo се!“ Скочих и погледах у правцу дозивања купача. Слика језива, огромни морски таласи у којима се од смрти батргају, бране три мушкарца.

Окретох се око себе, не видех никога у близини. Потрчах, ускочих у воду и запливах. Док стигох, један се већ беше утопио, а други испред себе држи и, пливајући према обали, гура оног трећег. Поставих се тако да дављеник буде између спасиоца и мене, снажно запливасмо према копну – обали спасења. Утом налете још снажнији талас који нас за трен избаци на песковиту плажу.

Мој помоћник у спасавању био је чувар плаже, који је хитро одјурио према дворцу по помоћ. Остала сам поред дављеника покушавајући да га повратим. Сетих се мојих скромних знања у пружању прве помоћи, чврсто прислоних моје топле на његове помодреле усне и почех му, уз истовремену масажу срца, јако дувати у уста. Радила сам то доста прибрано све до тренутка кад зачух шапат: „Овај сам тренутак дуго чекао. Хвала ти, Драга“. Тек тада видех да је човек кога спаса-

вам – српски краљ Александар Обреновић! Утом стиглоше дворски лекар, краљев ађутант и чувар плаже који понеше оживљеног Краља према дворцу. Успут чувар плаже рече да се краљев учитељ пливања утопио. Мене ухвати грозничава трема од које посрнух и остадох лежећи на топлем песку с хладним погледом у већ потамнело небо...

Одувек сам знала да се добро добрим враћа, али да ће баш Он, српски Краљ бити мој будући муж, а ја српска краљица, ни у сну ми није долазило.

Захвалност Богу, ради свог спасења, краљ Александар је исте године донео Указ да се на темељу мале цркве посвећене Светом Сави сагради нови велики храм, а потом (1899) и *Закон о оснивању Друштва за подизање храма Светог Саве на Врачару*. Годину после, на дан наше веридбе (8. јула), приложили смо по 10.000 динара у злату за почетак градње Светосавског храма у Београду.

Венчали смо се (23. јула 1900) у престоној Саборној цркви, задужбини кнеза Милоша Великог. По завршеном чину венчања, прислоних своје усне на његово ухо и изговорих ону нашу, народну: *Чини добра и добру се надај!*

Свадбени дарови стизали су нам са свих страна. Да бих спречила даље трошење новца на скупocene поклоне, јавно сам замолила дародавце да уместо поклона, по Србији прикупе што више коња за оснивање једног елитног коњичког пука. Након месец дана, од дариваних коња, Војска Краљевине Србије је формирала нови пук кога, мени у част, назваше „*Четврти коњички пук Краљице Драге*“.

Као Срби и српски краљевски пар, трудили смо се да најпре помогнемо сиромашнијем делу српског живља, који су током ратних пресељавања остали без кућа и баштине. Зато смо, уз помоћ среских начелника и сеоских кметова, по градовима отварају долове за сиротињу, а по селима делили запарложене општинске утрине – земљу за обраду, сетву и жетву.

За отачество је најзначајније, свакако то што смо спасили српски манастир *Хиландар* од продаје „на добош“ заједно са *књигом Мирослављево Јеванђеље*.

Елем, хиландарски монаси су нам дојавили да ће Бугари отплатити манастирске зајмове и присвојити га, као што су то раније урадили са српским Зографом. Да бисмо то спречили, Краљ је

за Васкрс 1896. отпутовао у Грчку, и манастирском братству на Светој Гори приложио новац за отплату свих манастирских зајмова и дугова. Нешто касније додатно смо приложили новац за заштиту најстарије и најдагоценије српске књиге *Мирослављево Јеванђеље*, коју смо прештампали у пар стотина примерака...

На Краљев рођендан 1900. у Ужицу на реци Ћетињи, пустили смо у рад *Прву хидроелектричну централу у Европи*. Била су три разлога за нашу и срећу Србије, прво, јер смо знали да је само четири године пре, на Нијагари пуштена прва хидро централа на Свету; друго, што су обе електране дело нашег научника Николе Тесле, и треће, јер су централу на Ћетињи, по Теслиним нацртима, саградили Срби – професор Велике школе у Београду, Ђорђе Станојевић и инжењер Аћим Стевовић.

Подједнако сам била срећна што ми је Краљ поверио да у Пироту, током исте године, помогне оснивање *Задруге ћилимарки*, и што сам успела да обезбедим новац за набавку материјала и примила се обавезе за *извоз ћилима у Беч и Париз*.

Те (1900) године, на *Светској изложби у Паризу*, наши су занатски и пољопривредни производи, изложени у новосаграђеном српском павиљону, назван – *Српска кућа*, освојили велики број медаља. Поред радова Николе Тесле, сликарских и књижевних дела наших уметника, златне медаље за квалитет добили су: *пиротски ћилими, шумадјуска шљива и ракија, грождја, вина, медовина, пиво...*

Знам да се код нас за лек не каже „хвала“, зато „није за хвала“, што смо Краљ и ја обезбедили услове и новац за подизање *Опште државне болнице* на Врачару. Нашим и драговољним добротинствима наших лекара, саграђени су: *хируршки павиљон за мушкиње и женскиње, просектуру, породилиште и велики павиљон за децје инфективне болести*. На тај начин смо, 1902. заокружили комплекс болница, назван „*Болница Краљице Драге*“.

Треба знати, и памтити, да су најплеменитија културна, образовна и васпитна добродарја за Србију 19. века, учинили просветитељи Димитрије Обрадовић – Доситеј и Вук Стефановић Караџић. Њима су здушно помагали српски вожд Ђорђе Петровић и његов син кнез Александар Карађорђевић, који је у *Параћину 1845. отворио прву*

СЛИКА 710. Немци су у Берлину, половином лета 1903. штампали дописну карту са ликом српске краљице Драге Обреновић. Од тада је у Србији било „опасно“ окачити њену слику на зиду сопствене куће, а у државним установама, рекло би се и дан-дањи, осим као поставку у „Ноћи музеја“

школу за женскиње, затим кнез Милош, који је још 1830. задобио Акт о слободној школи, и у престоном Крагујевцу основао прву Гимназију, Театар и

Лицеј. Док је његов син кнез Михаило, озаконои Вукову ћириличну азбуку и отворио Велику школу. Потом је Михаилов братанац краљ Милан, донео Закон о обавезном школовању, и основао Српску Краљевску Академију, Библиотеку и Музеј.

И на крају смо се, Миланов син краљ Александар и ја, потрудили да обезбедимо услове за изградњу и отварање нових школа по Србији. За потребе државе отворили смо школе за стране језике и увели стипендирање високошколаца у иностранству. Наш труд усмеравали смо ка даљем напретку просвете и образовања отварањем Београдског универзитета.

Напослетку, благодарим Господу који ме је благословио да живим и стварам у доба кад је Србија ослобођена, и створена нова Краљевина са свим државним симболима, као што су: Застава, Грб, Химна и друга одличја којима се Срби, ма где били, и данас диче.

Зато и ти буди српски добродар: научи и даруј, сагради и засеј, спаси, напој и нахрани, заштити, запиши, овековечи... И биће драго Богу, Држави и Теби. Збогом.¹

Краљица Драга, рањива али јака, остаће у српској историји забележена и као лепа Шумадинка, отменог држања, горда, уздржана, енергична, изузетно амбициозна, најписменија, најотменија и најинтелегентнија, најжалост и као најмалерознија и најтрагичнија српска краљица, која је прерано, насилно и трагично, али храбро и стожички, испред пушака и бајонета, заједно са мужем – Краљем, ставила свој живот на олтар Отачине. Њено време и право погинути неће!

¹ Првонаграђени текст Мирослава Ж. Симића, књижевне награде *Мика Брачинац*, на тему *Добročинства и задужбинарства*, коју на различите теме, сваке године организује Мирољуб Живковић (Брачинац из калифорнијског града Модесто), задужбинар и творац књижевног надмудривања са називом *Жива реч на састанку неба и земље*. О награди за 2011. годину, одлучивао је *немилосрдни жири* из Калифорније у саставу: др Милован Бебић, професор славистике, госпођа Вања Јонин, дипломирани библиотекар, и Бобан Стевановић, дипломирани теолог. Диплому и новчану награду од 500 америчких долара, по одлуци жирија, равноправно су поделили Рудолф Владимир из Сења, за текст *Подизање Винатовачког крста*, и аутор ове књиге. Додељивање награде, уз присуство 54 учесника (књижевника, публициста, песника), обављено је на свечаности 18. јуна 2011. у просторији параћинске телевизије „М“.

ИЗВОРИ И ЛИТЕРАТУРА

Поред необјављених списа Живана С. Негојевића из Врбе, из породичне збирке докумената (фотографије и слике, илустрације, писма и разгледнице, одликовања, медаља и других предмета, затим казивања његове прабабе Достане, бабе Владимирке, мајке Неранце и осталих потомака врпских Рафаиловића, Драгиних кумова), коришћена је и грађа црква и манастира СПЦ, историјских архива, медијски записи из актуелног и садашњег времена, као и следеће књиге и публикације:

- Алекса С. Јовановић, *Министарство Алексе С. Јовановића, подаци о политичким догађајима у Србији, од 8. јула 1900, до 21. марта 1901*, Београд – 1906.
- Ана Милићевић Луњевица, *Моја сестра Краљица Драга*, Београд – 1995.
- Др Ана Столић, *Краљица Драга*, Удружење за српску повесницу, Београд – 2000; и *Државни попис 1862/63. Општина Горњи Милановац*, Музеј рудничко-таковског краја, Горњи Милановац – 2007.
- Анђелија Радовић, *Знамените личности у борби за ослобођење и уједињење Србије и Црне Горе и њихови предмети из збирке Војног музеја*, Војни музеј Београд, Сигма принт, Београд – 2005.
- Божидар С. Недељковић – Рочкоман, *Трагична љубав краљице Драге*, Зора, Београд – 1938; *Влада Павловић*, фототипско издање, Јагодина – 2008.
- Божа К. Маршићанин, *Тајне двора Обреновића*, дигитално издање НБ Београд.
- Борисав Челиковић и сарадници, *Рудничко-таковски крај, Одабране студије I*, Музеј рудничко-таковског краја, Г. Милановац – 2005.
- Бранко Перуничкић, *Чачак и Горњи Милановац II*, Чачак – 1969.
- Василије Казимировић, *Црна рука*, Београд – 1990, и *Смрт у конаку*, Глас, Београд – 2006.
- Видоје Голубовић и Зоран Љ. Николић, *Београд испод Београда*, Интернет издање – 2008.
- Војислав Јовановић Марамбо, *Тајни живот краљеубице*, необјављени рукопис.
- Војислава Латковић, *Драга Машин – последња краљица Обреновић*, Беокњига, Београд – 2011. и *Наталија Обреновић, мајка последњег краља династије*, Весмарк, Београд – 2005.
- Вукадин Сретеновић, *Династија Обреновић*, 4 тома, НИГП Глас, Београд – 1990.
- Драгана Букумировић, *Драга Машин*, Београд – 2000.
- Драгољуб Влатковић, *Суђења српским писцима*, Ново дело, Београд – 1987.
- Драгомир Драго Петковић, *Луњевице на југу Шумадије*, Г. Милановац – 1988.
- Драгослав Илић, *12 великих завера*, Рад, Београд – 1958.
- Душан А. Поповић, *Сабрана дела*, Рад, Београд – 1985.
- Душан Савковић, *Секира, повест о Драги Машин*, Београд – 1977. и *Апис*, Београд – 1988.
- Животије Ђорђевић, *Сатирање српства у 19. и 20. веку* (рукопис).
- Зоран А. Живановић, *Драгиње краљице Драге*, Библиотека „Јанко Веселиновић“ и Завичајни музеј Коцељева, Коцељева – 2012.
- Иван С. Павловић, *Никола Милићевић Луњевица*, ИА Шумадије, Крагујевац – 2006.
- Ивана Хаџи Поповић, *Писма краљице Наталије Обреновић*, НП-П, Београд – 1996.
- Јован Милићевић, *Друштвене појаве у србији у XIX веку*, СКЗ, Београд – 2002.

- Јеврем Димитријевић, *Интернет презентација изложбе слика (2008)*.
- Љубиша Јоцић, *Драга Машин*, Нови Сад – 1961, и БИГЗ, Београд – 1980.
- Љубинка Трговчевић, *Наталија Обреновић: Моје успомене*, приређивање, предговор *Приче једне краљице*, СКЗ, Београд – 1999. и Краљица Наталија Обреновић, *Моје успомене*, СКЗ, Београд – 2006.
- Марина Лукић Цветић, *Рафашловићи и Луњевице*, Музеј Краљево – 2008.
- Младен Лесковац, *Сабрана дела Лазе Костића*, Београд – 1990.
- Младен Ст. Ђуричић, *Последњи Обреновићи*, Београд – 1967.
- Милан Јовановић Стојимировић, *Силуете старог Београда*, Београд – 2008.
- Миле Медић, *Вијенци Немањића*, Елит, Београд – 1996.
- Миливој Ј. Маленић, *У спомен прославе 40-год. Светоандрејске Велике Народне Скупштине*, Државна штампарија, Београд – 1901.
- Др Миломир В. Глишић, *Манастир Вујан*, Графопринт, Г. Милановац – 1994.
- Милорад Бошњак и Слободан Јаковљевић, *Обреновићи сакривена историја 1*. Г. Милановац – 2006. и *Фатална судбина Обреновића*, интернет издање од 28. 07. до 12. 08. 2006.
- Мира Софронијевић, *Даривали су свом отачеству*, БГБ, Београд – 1995.
- Мирослав Ж. Симић, *Краљевско Драгово*, ИДЕА, Војна штампарија, Београд – 2001. и *Жуна Левач*, Задужбина фамилије Стевановић Београд, Пољопривредно-ветеринарска школа Рековац и НБ Јефимија Трстеник. Графопринт, Г. Милановац, Драгово – 2014.
- Монахиња Макрина (Мајсторовић), *Пророк последњих времена, монах – старац Гаврило*, НИК, Ваљево – 2007.
- Петар Петровић, *Портрети Обреновића из збирке Народног музеја у Београду*, Музеј рудничко-таковског краја, Г. Милановац – 2005.
- Предраг Р. Јаковљевић, *Истина о Обреновићима*, Интернет издање 4/2008.
- Радмила Гикић Петровић, *Дневник Анке Обреновић*, Дневник, Нови Сад – 2007.
- Раде Јоветић, *Хроника Краљевачког гробља*, Imgres Desing, Краљево – 1994.
- Радивоје Бојовић, *Дневник краљевског ађутанта из 1901. године*, Чачак – 2008.
- Радован М. Драшковић, *Преторијанске тежње у Србији – Апис и црна рука*, Београд, 2006.
- Радош Љушић, *Љубав српских владара и политичара*, Ниш – 2006; *Обреновићи и њихов родослов*, Г. Милановац, Музеј рудничко-таковског краја; и Андрија Веселиновић, *Родослови српских династија*, Платонеум, Нови Сад – 2002.
- Р. Љ. Павловић, *Подибар и оклина*, Београд – 1948.
- Славко Стаменић, *Свита (нов)*, РККО БиХ, 1989. и *Драга Машин – Краљевска прича*, 1995.
- Слободан Јовановић, *Влада Александра Обреновића III*, Београд – 1936.
- Феликс Каниц, *Сбија, земља и становништво од римског доба до краја XIX века*, ИРО Рад, Београд – 1985.
- Снежана А. Цветковић, *Вила династије Обреновић у Смедереву*, Музеј у Смедереву – 2008.
- Тихомир Р. Ђорђевић, *Србија пре сто година*, Просвета, Београд – 1946.
- Хаци др Стојан Адашевић, *Чаршијске приче или истина о последњим Обреновићима*, Београд – 2006.
- Шабац у прошлости (1-4)*, ИА Шабац, Шабац – 1970.

О АУТОРУ

МИРОСЛАВ Ж. СИМИЋ МИЋА, писац, публициста, рођен је 27. априла 1944. у Драгову, од мајке Стане и оца Живана С. Симића. Ожењен (2. маја 1963), жена Слободанка (рођ. 1946. од мајке Крстине и оца Александра Савића из Драгова), синови Славољуб (1964) и Драгољуб (1966)

У свом четрдесетпетогодишњем стваралачко-истраживачком раду објавио је следеће књиге, брошуре и публикације:

- *Ауто-мото Рели Левач*, Спортско-туристичка публикација, у пет издања, Издавач МЗ Драгово, 1. издање 1974; 2. и 3, 1975/76. и 4. и 5, 1977/78.
- *Знање–имање, Драчево – Драгово*, МЗ Драгово, Рековац, 1981.
- *Краљевско Драгово, хроника*, ИК „Идеа“, Београд, 2001.
- *Матице храма Св. Ђорђа*, ауторско издање, 2002.
- *80 година телефоније драговске*, 1. издање 2003, 2. издање 2005, 3–9. издање 2007/08/09/10/11/12/13. Десето издање са насловом *Сто година телефоније драговске*, објављено је 2018. у Јагодина

- *Излет на Фрушку гору*, ОУ пензионера Рековац, 2004.
- *Манастир Прерадовац, монографија*, Српска Православна Епархија Шумадијска, Крагујевац и Завод за издавање уџбеника и наставних средстава, Београд, 2004.
- *Товар пера, песме левачких песника*, Музеј на отвореном Каленић, Каленић, 2007.
- *Прабакин сат, време, обичаји и веровања*, ИК Графопринт, Горњи Милановац и Завод за издавање уџбеника и наставних средстава, Београд, 2010.
- *Историјска мапа левачке жупе*, сопствено издање, Драгово, 2010.
- *Жупа Левач Атлас*, Историјски архив Јагодина, Јагодина, 2011. и 2012.
- *Жупа Левач, Генеалогичка Старог Левча*, књига прва (у три тома), НБ „Др Милован Спасић“, Рековац, 2012.
- *Душан Поповић, основне школе*, издавач Историјски архив Јагодина, Јагодина 2014.
- *Жупа Левач, Генеалогичка Старог Левча*, књига друга (у четири тома), Задужбина фамилије Стевановић, Београд, Пољопривредно-ветеринарска школа, Рековац и НБ „Јефимија“, Трстеник, Рековац/Трстеник 2014.
- *Ја, Драг(и)ња, судбине династије Обреновић*, Историјски архив Јагодина и Књижевни клуб Левчана „Стеван Првовенчани“, Опарић, 2016.
- *Прегрип маклурa, поезија*, Књижевни клуб Левчана „Стеван Првовенчани“. Опарић и ШИК „Графика Трумпих“, Јагодина, 2018.
- *Летопис 1837–2020. Судбине левачких и села средишње Србије*, Историјски архив Јагодина, ККЛ „Стеван Првовенчани“, Опарић и Библиотека Вуковог завичаја, Лозница; "Графопринт" Г. Милановац, 2020.

ОДЛИКОВАЊА, НАГРАДЕ И ПРИЗНАЊА

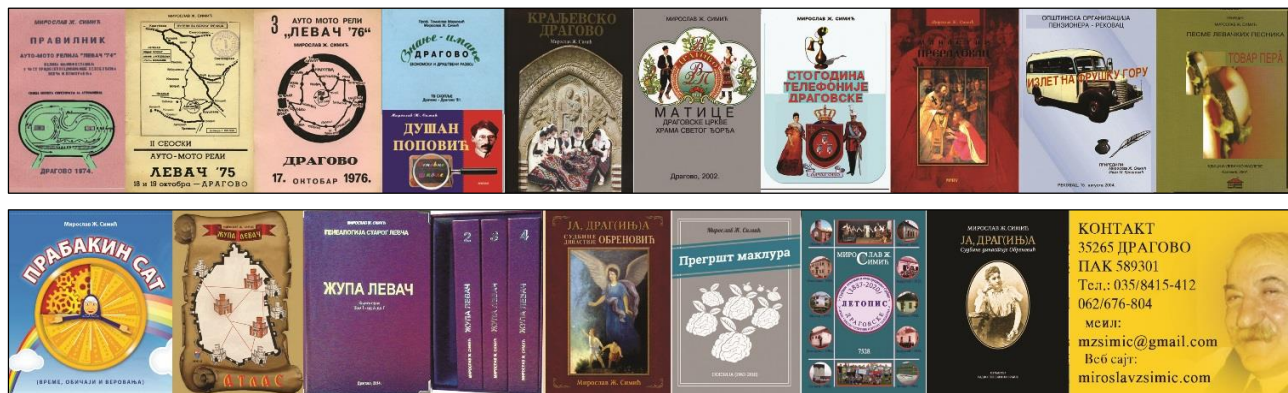
За свој вишегодишњи прегалачки рад Симић је добио сијасет похвала, диплома, награда и других писмених признања, међу којима:

- Ударничка значка, СОРА Ауто-пут Братство Јединство, 60 – Штаб 16. Светозаревачке ОРБ Лазар Стојановић, насеље Станко Пауновић, Мазараћ, 1960;
- Похвалница Село весело, Радио Београд 1, Београд, 1968;
- Признање са значком, Заједнице физичке културе, Рековац, 1977;
- Златна значка КПЗ Србије, Београд, 1978;
- Захвалница 10. Јубиларног сабора Прођох Левач, прођох Шумадију, Каленић, 1979;
- Захвалнице СО Сплит и МЗ Брда, као и Камена статуа Адриана, маскота 8. Медитеранских игара, Сплит, 1979;
- Повелба СО Скопље, Захвалнице МЗ Драчево и МЗ Драгово, 1981;
- Југословенски орден рада са сребрним венцем – Указ Председништва СФРЈ, Београд, 1988;
- Диплома НБ Рибникар, Рековац 1988;
- Повелба са сребрњаком 20. сабора Прођох Левач, прођох Шумадију, Каленић, 1989;
- Захвалница манастира Каленић, игуманије Маријамије са сестринством, с благословом владике Шумадијског др Саве, Каленић, 1991;
- Диплома ОО Црвеног крста, Митрово Поље на Гочу, 1995;

- Награда „Милован Спасић“ КПЗ општине Рековац за 1998. Рековац, 1999;
- Повелба с кристалним пехаром 30. јубиларног сабора Прођох Левач, прођох Шумадију, Каленић, 1999;
- Књижевна новчана награда „Мика Брачинац“,¹ Модесто – УСА, Параћин, 2011;
- Повелба Власинских сусрета, за изванредне резултате у емпиријском истраживању села Србије, Београд, 2012;
- Ванредна књижевна награда „Поета Примус“, пројекта Јухорско око, Обреж 2012.
- Захвалница Црквене општине, поводом 120. год. цркве Св. Ђорђа, Драгово, 2014;
- Велика књижевна награда „Јухорско око“, за 2014. годину, Културолошког пројекта „Јухорско око“ и „Фонда Злате Живадиновић из Париза“, Бачина, 2015;
- Захвалница 14. Сабора „Јанкови дани“, Опарић, 2016;
- Повелба Тодор Бушетић, ККЛ „Стеван Првовенчани“, Опарић, 2017.

Признања Фондације Краљевске Куће Обреновић (старешина ФККО Њ. К. В. Принц Предраг Обреновић Јаковљевић): Добродарје са златном значком, Рековац, 2014; Орден Светог Саве 5. ред, као израз благовољења и признања за допринос ширењу културе и историје зарад добробити српског народа и отачанства, Крагујевац, 2016. и Јубиларни Златни крст, за приврженост, поводом 160 година Светоандрејске скупштине и 200 година престоног града Крагујевца, Крагујевац, 2018.

Признања СО Рековац: Захвалница, 2004; Диплома, 2010. и Плакета, 2015.

Објављена дела М. Ж. Симића од 1974. до 2021.

¹ Награду од 500 УСА долара, равноправно су за освојено прво место поделили Витомир Рудолф, Чех из Сења и Мирослав Ж. Симић из Драгова.

САРАДНИЦИ

На стварању ове књиге значајан допринос дали су сарадници: др Александар Рафаиловић и Душанка Микин из Краљева, др Љубомир Јакровљевић, историчар Миломир Стевић и мр Слободан Симоновић из Крушевца, игуманија Хаџи Евдокија и сестринство манастира Враћевшница, Јован Никитовић, игуман манастира Вујан, Слободан Савић Цане из Надрља, Милутин Лута Стојковић из Калудре, Снежана Марковић и Драган Љубомировић из Јагодине, Радојко Петровић, Саша Савовић, Надица Ђорђевић и Драган Циле Миловановић из Горњег Милановца, Бојана Топаловић из Крагујевца, Мира Марковић Микоч из Карловца у Хрватској, Лепосава Радојчић из Драгиња, Мирјана Пејак и Марко Авра-

мовић из Драгинца, Снежана Поповић, Бранислав Бане Матијас, Милосав Мики Пјешчић и Иван М. Урошевић из Београда, Велимир Булатовић из Врањске Бање, Живко Негојевић из Рибнице код Краљева, Миломир Тимотијевић, Зорица и Жарко Ж. Негојевић из Врбе, Предраг Ђорђевић из Лепојевића, парох Душко Жујевић, Никица Новковић, Слободанка А. Симић, Петар Веселиновић Зец и Зоран Дамњановић из Драгова, парох Живан Жујовић и Ратко Ђорђевић из Велике Крсне, Радован Станојевић из Течића, Славољуб Шковрић из Белушића, Душан М. Грујић из Грабовца, Младен С. Мемаровић из Матарушке Бање, Љубица Ђурић из Бајине Баште, Миладин Дина Милосављевић из Превешта...

Мирослав Ж. Симић
ЈА, ДРАГ(ИЊ)А
Судбине династије Обреновић

ИЗДАВАЧИ

РАДИО-ТЕЛЕВИЗИЈА СРБИЈЕ, Београд
ПРОМЕТЕЈ, Нови Сад

ЗА ИЗДАВАЧЕ

Драган Бујошевић, генерални директор РТС-а
Зоран Колунџија, директор ИК Прометеј

РЕДАКТУРА, ЛЕКТУРА, КОРЕКТУРА, ИНДЕКС ИМЕНА
Драган Инђић

ФОТОГРАФИЈЕ

Збирке Рафајиловића и Негојевића из Врбе,
Јеврема Димитријевића, српских и страних архива,
музеја, библиотека, часописа и новина

СЛИКЕ И ПОРТРЕТИ ЛИКОВНИХ УМЕТНИКА Драгица
Симић Вааден, Мира Марковић Микоч, Милан
Бојовић, Саша Марковић, Саша Ј. Мишковић

ПРИПРЕМА ЗА ШТАМПУ
Предраг М. Поповић

ШТАМПА
Штампарија РТС

ТИРАЖ
500

Прво издање, јул 2021.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

321.61:929 Обреновић Д.
94(497.11)“18/19”

СИМИЋ, Мирослав Ж., 1944–

Ја, Драг(ињ)а : судбине династије Обреновић / Мирослав Ж. Симић. – 1. изд., јун 2021. –
Београд : Радио-телевизија Србије ; Нови Сад : Прометеј, 2021 (Београд : Штампарија РТС).
– 494 стр. : илустр. ; 27 см. – (Библиотека Посебна издања / [Радио-телевизија Србије])

Ауторова слика. – Тираж 500. – О аутору: стр. 493–494. – Напомене и библиографске
референце уз текст. – Библиографија: стр. 489–490.

ISBN 978-86-6195-190-9 (РТС)

ISBN 978-86-515-1787-0 (Прометеј)

а) Обреновић, Драга, српска краљица (1866–1903) б) Србија – Историја – 19в–20в

COBISS.SR-ID 41040905